Gheorghe Rogoz

Bo

Urma se pierdea pe panta stâncoasă din stânga Văii Morţii, pe care Bo o străbătuse o singură dată, când, din curiozitate, urmase cortegiul Marelui Vrăjitor care însoţea, spre Ultimul Drum, prizonierul sortit Jertfei Sacre. Atunci, de teamă să nu fie văzut şi pedepsit, nu a urcat mai departe de capătul văii, de unde începea, de fapt, Ultimul Drum; accidentat, acesta şerpuia pe pante abrupte şi se termina în buza abisului circular, unde domnea marele şi unicul zeu, Micul Pui deFoc. Zeu absolut, acesta le decidea viitorul, prin însemne lăsate pe chipul şi trupul celor jertfiţi, mesaje citite doar de Marele Vrăjitor. Cei jertfiţi, după cum spuneau bătrânii, erau coborâţi, cu liane groase, pe altarul inaccesibil, situat pe un prag de stâncă al imensului gol, de unde nimeni nu revenise viu.

Plecase pe urma proaspătă, găsită în vale, pe malul râului ce ieşise din matcă în noaptea trecută, când Marele Zeu se supărase şi zguduise din nou tot ţinutul, semn că cerea mai devreme decât de obicei o nouă jertfă.

Malul moale, păstrase urma labelor lăsate de un peşte sacru, ce se târâse din apă şi se pierduse printre stânci.

Marele Bătrân Bătrân le povestea că, în vremuri de demult, înaintea primului război atomo-genetic, despre care se spunea că a fost precedat de alte trei războaie nucleare, peştii erau mai mici, se mâncau şi trăiau numai în apă. Bătrânul spunea multe poveşti din acestea, spre hazul copiilor şi în zâmbetele îngăduitoare ale adulţilor. Me… Be… Be… , cum îl îngânau copii, avea şi o frunză colorată, dar mai tare ca frunza, care nu se rupea, pe care se vedeau nişte animale ciudate, cu două labe subţiri şi două mai groase, despre care spunea că sunt părinţii părinţilor lui, înainte de Marile Mutaţii Evolutive; nu prea înţelegea ce erau, dar dacă toţi recitau aşa, aşa învăţase şi el.

De multe ori MBB îşi pierdea şirul şuierăturilor şi scotea sunete guturale, sacadate, fără noimă şi sens. Se uita apoi la ei şi plângea, fără ca cineva să-i fi făcut ceva. Atunci îl lăsau în pace şi nu îl mai necăjeau, deşi îl respectau mult.

Bo se strecura cu greu printre stâncile prăbuşite recent. Urca puţin câte puţin, mirosind mai mult urma, ce-şi pierdea din intensitate pe măsură ce discul aprins al soarelui creştea peste creastă. Se căţără pe câteva stânci prăbuşite recent, peste care domnea un miros ciudat, nemai-întâlnit, care „acoperea” practic urma; mirosea şi a grotă, dar vag. Grotele l-au atras întotdeauna, pentru că se simţea bine în ele şi le privea ca pe un refugiu numai al lui, unde era mai în siguranţă. Le cunoştea aproape pe toate din zonă, dar nu ştia să mai fie una şi pe aici; nici în sat nimeni nu a pomenit de vre-o grotă pe Valea Morţii.

Mirosul îl atrăgea. S-a căţărat pe stânca uriaşă, prăbuşita; printre alte stânci, mai mici, a văzut o grotă necunoscută, ce mirosea atât de diferit faţă de celelalte. Simpla ei existenţă ar fi fost suficientă pentru a-l determina să intre, dar ciudăţenia ei îl atrăgea cu o forţă căreia nu i se putea opune.

Ocoli câteva spărturi şi se strecură înăuntru; Întunericul nu-l înspăimânta şi nu-l deranja. Coborî şi urcă de câteva ori şi rămase uimit pe loc. Văzuse vizuini mari de anipeşti, săpate în maluri, dar cea de aici era uriaşă, cu fundul şi pereţii netezi, săpaţi în piatră şi nu în mâl; era largă şi înaltă şi lungă, lungă… Prin cea de a doua pupilă, ochii i se acomodau treptat cu întunericul, care era mai dens ca cel din lungile Zile ale Odihnei Soarelui în Praf, când norii negrii şi ploile de pulberi permiteau cu greu să distingi ziua de noapte; şi asta zile şi nopţi în şir, uneori mult timp, alteori şi mai mult.

Drumul a fost lung, dar uşor, fără probleme deosebite, cele câteva surpări putând fi trecute lejer. Un perete, lângă care se prăbuşiseră mai multe stânci, bloca drumul; era neted, uimitor de neted şi rece. Alte mici intrări erau la fel închise cu stânci netede, fără nici o fisură. Era gata să se reântoarcă, când a zărit, sus, aproape de tavan, lateral, gaura lăsată de una din stâncile prăbuşite.

S-a căţărat cu mai multă greutate decât credea pe pietrele parţial netede şi a reuşit să treacă dincolo, într-o imensă peşteră, uimitoare, cu tot felul de lucruri necunoscute, de diverse forme şi mărimi, peste care căzuse un praf gros, care lăsa să se vadă, pe alocuri, luciri ca de piatră umedă.

Le-a privit nemişcat, puţin înspăimântat, mai mult timp, gata să fugă la cel mai mic pericol; ca şi el, nemişcate au rămas şi ele.

A prins curaj şi s-a apropiat de cea mai apropiată; a atins-o, a tras de ea, s-a căţărat pe ea, a mângâiat-o, a lovit-o, dar nu a scos-o din muţenia şi imobilitatea ei. A încercat cu alta şi alta; la fel. Nu ştia la ce sunt bune. Nu puteau fi mâncate şi nici nu le putea mişca, dar pentru joacă erau cu totul deosebite.

S-a urcat pe un fel de copac cu crengi lucioase, apropiate, ajungând în altă grotă, mai mică, deasupra celei mari; era separată de ea printr-un perete de apă curată, dar netedă şi tare, cum nu mai întâlnise. Vedea prin ea, dar nu putea să treacă dincolo.

Trecea din uimire în uimire. Tot ce găsea era nou şi deosebit. Bucuria i-a fost şi mai mare când, într-un colţ, a găsit, sub o piele scorţoasă, un animal ciudat, colţuros, cu două labe lungi, subţiri, dar şi două, mai groase, pe care stătea; semăna puţin cu cele de pe frunza lui MBB. Era destul de mare, dar l-a putut mişca de pe loc; deşi acoperit, era plin de praf. S-a apucat să îl şteargă cum putea el mai bine, pentru că se putea juca cu el; îi putea mişca labele şi putea să tragă şi să apese pe diferite părţi, mai moi, ale acestuia.

A sărit speriat când o flacără roşie, rece, s-a aprins în capul animalului mort, care a scos un zgomot hârşiit.

Robotul, căci un robot era, s-a mişcat puţin şi, din poziţia în patru labe cum era, s-a ridicat şi a rămas vertical. Cu mişcări specifice, şi-a verificat mobilitatea capului, gâtului, braţelor, picioarelor şi trunchiului, spre spaima lui Bo. Sclipiri nuanţate au început să-i străbată corpul, cu o intensitate crescută în zona pieptului şi a capului. Un zumzet uşor, imperceptibil, emisii în diferite benzi de frecvenţă, denotă încercările lui de a stabili unde se află şi de a lua legătura cu stăpânii săi. Fusese activat, aşa că acum aştepta comanda următoare. Deşi de o independenţă relativ mare, putea acţiona doar în baza unei comenzi date de un om, o fiinţă biologică, şi nu de un alt robot. În lipsa altei comenzi, trebuia să asigure buna lui funcţionare şi întreţinerea aparaturii din responsabilitate; putea solicita noi indicaţii tehnice, iar în lipsa

acestora, să se racordeze la computerul central. În această situaţie beneficia de o creştere a capacităţii de analiză şi sinteză, în baza volumului imens de date ce-i puteau fi puse la dispoziţie. Totuşi, biocomenzile erau prioritare.

Bo tremura, cuprins de teamă; îşi simţea corpul ca paralizat.

Robotul, Rob-4378-gn, aştepta dispoziţiile lui Bo, care nu mai veneau. În lipsa acestora, aprinse proiectorul autonom, înzestrat cu pilă atomică, şi se îndreptă spre pupitrul de comandă al complexului subteran, cuplând alimentarea energetică de avarii. Tabloul se ilumină, semnalând mai multe zone afectate, pe care le izolă instantaneu. Imensa grotă, sala centrală a Buncărului Atomic, prinse viaţă, succesiunile de lumini de toate culorile şi nuanţele generând efecte halucinante, amplificate de imaginile abstarcte de pe monitoare şi panourile cu hărţile globului terestru.

Rob nu ştia în continuare ce decizie să ia. De regulă era valabilă ultima comandă, cea de la activarea sa, dar analiza ei denota că nu este logică şi nu concordă cu nimic din ce avea înmagazinat în memoria sa prodigioasă. Aceaşi logică îl duse spre concluzia că programele sale erau insuficiente şi deci se impune conectarea sa la computerul central.

Ceru din nou aprobarea lui Bo, dar nu primi nici un răspuns inteligibil. În lipsa unei interdicţii o luă ca pe un accept tacit. Se cuplă la terminalul din Camera de Comandă de Suprafaţă unde se afla cu Bo; computerul central era instalat la nivelul subteran 6, unde era mai bine protejat de eventualele atacuri duşmane.

Activarea dură câteva secunde, timp în care transmise codurile de recunoaştere şi acces, validate rapid. Raportă despre comanda neclară primită, solicitând compararea ei cu eventuale alte comenzi existente în subrutinele centrale. răspunsul a fost sec: nu poate fi asimilată cu alte precomenzi; sunt necesare alte comenzi, explicite, din partea umanoidului..

În situaţii normale, aceasta nu ar fi fost luată în considerare, solicitându-se repetarea ei. În situaţia de faţă, întrucât a fost declanşată starea de urgenţă şi nu există nici un contact cu Stăpânii, fiind unica dispoziţie umană, trebuia luată în considerare; din păcate, nefiind inteligibilă, nu se putea lua nici o decizie în baza ei.

-Nu pot acţiona în lipsa unei comenzi explicite, comunică Rob.

-Nu pot decide în lipsa unor dispoziţii exprese, concluzionă CC. Va trebui, în limitele autonomiei noastre, să reanalizăm situaţia prin prisma reacţiilor previzibile ale unui om.

-Eu nu am capacitatea unor astfel de raţionamente; poate doar prin extinderea memoriei cu baza ta de date.

-Eu nu am libertatea de iniţiativă.

Tu poţi decide în acest sens.

-Rezultatul ar putea fi incert.

-În paralel încearcă să cauţi umanoidul. Îţi transmit frecvenţa şi intensitatea bioundelor tuturor stăpânilor noştrii care au avut acces la Complex, pentru a-i căuta pe rând.

-În ordine, trec pe recepţie. Zumzetul se amplifică.

-Nici un răspuns.

-Extinde benzile de biofrecvenţă raţională cu un nivel superior regnului animal, pentru evitarea confuziilor.

-Perfect. Încep. Recepţionez ceva; analizează.

-Un semnal B-8. 142. Încearcă identificarea.

-Nu figurează; probabil un semnal remanent, distorsionat.

-Se încadrează în limitele inferioare ale capacităţilor umane, dar nivelul biologic este animalic; o situaţie aparte. Teoretic are dreptul de a da comenzi, dar practic nu poate.

-Selectez semnalul. Este mai puternic acum. Am percepţii clare, dar totul este o masă confuză.

Bo îşi revenea puţin câte puţin.

-Nu raţionează, constată CC.

-Parţial. Are percepţii eronate asupra lucrurilor.

-Eronate din ce punct de vedere : logic-robotic, uman, animalic…

-Mai ales logic, dar şi uman.

-Încearcă comunicarea. Cere să se identifice.

-Reacţionează. Repetă doar Bo, Bo.

-Ce este Bo; nu găsesc nimic.

-Nimic, el este Bo; este numele lui.

-O conştiinţă cu un nume poate fi asimilată cu un om; este deci un umanoid nou, care poate lua decizii.

-Emisia psi este confuză. Nu o pot transpune în idei clare, coerente.

-Dar seamănă cu cea a oamenilor, chiar dacă doar parţial.

-Sunt ininteligibile. Au similitudini cu cele ce reprezentau stările sufleteşti la oameni, dar care sunt senzaţii şi nu idei. Senzaţia nu poate fi considerată un ordin.

-Semnalul este totuşi complex. Se află în buncăr. Nici o intrare nu a fost forţată. Rezultă că are acces şi deci poate fi asimilat Stăpânilor. Este un factor potenţial de decizie. Trebuie stabilit un contact logic cu el; dacă nu psi, atunci sonor, grafic sau fizic. Ai doar autonomia de acţiune şi pregătirea necesară în acest sens.

-Desigur…

Vocea animalului colţuros şi rece, care se apropiase de el, pronunţă câteva sunete guturale, cu o rezonanţă care-i amintea de cele emise, în transă, de Marele Bătrân. Încercă şi el să-l imite, dar cu greu reuşi să pronunţe, cât de cât apropiat câteva mai scurte. Îl reţinuse mai bine doar pe „ieu", pe care îl pronunţă de mai multe ori, ca răspuns la cele scrâşnite de animal, pentru a-i arăta că nu vrea să-i facă nici un rău. Animalul le-a auzit şi le-a repetat din nou, punându-şi una din labe pe piept şi arătând apoi spre el.

-Yeu „Rob", cârâi acesta. "Tu" ? Mâna i se îndreptă ameninţător spre Bo.

-Yeu, şuieră din nou Bo şi repetă gestul animalului cu mâna spre el.

Încercarea de dialog continuă fără succese aparente. A contribuit însă la diminuarea tensiunii şi revenirea lui Bo. Unul şuiera, altul croncănea, fiecare explicând ceva pe limba lui. Lui Bo îi plăceau luminiţele colorate, reci, care nu-l ardeau ca tăciunii din foc.

Îi arătă una frumoasă lui Rob, care, neânţelegând ce vrea, o stinse. Bo o căută şi dacă văzu că nu o găseşte gesticulă până când Rob o puse la loc. Bo era entuziasmat. Se jucau acum stingând şi aprinzând diferite lumini, Rob luând deja drept comenzi, chiar dacă nu înţelegea motivul, dispoziţiile lui Bo. Zgomotele din marea sală, care îl speriaseră rău la început, au început să-l amuze, când şi-a dat seama că dispăreau şi apăreau o dată cu unele luminiţe. "Monştrii" tăceau când dorea el şi asta îl făcea pe Bo să se simtă deosebit de important şi puternic; Rob facea tot ce vroia el ca un animal bine dresat, chiar dacă pricepea mai greu.

*

Trecuse mult timp. Bo adormise. În subconştientul lui exista remanenţe ale limbajului oamenilor, pe care Rob, cu sprijinul CC le reactivă şi le extinse. Când s-a trezit a rămas uimit cât de bine se putea înţelege acum cu Rob.

*

-Şi ăla ! Şi ăla !… Glasul lui Bo răsuna peste tot în imensa grotă, fiind urmat de jocul spectaculos al luminiţelor răsărite pe monştrii cei ciudaţi, imobili. Câţiva nu au reacţionat la comenzile lui Rob, spre insatisfacţia micuţului Bo şi în pofida insistenţelor lui.

Zumzetul creştea într-un ritm ameninţător, în feeria cromatică.

-Vreau să clipească totul, totul, striga Bo, arătând prin gesturi clare ce spunea.

-Nu se poate integral, răspunse, cu calmu-i metalic Rob. Doar doi oameni simultan pot comanda chiar totul. Tu eşti doar unul.

-Dar vreau, înţelegi. Vreau şi tu faci tot ce vreau. Atunci te numesc om şi vom fi doi. Eşti, de acum, „omul Rob", ai înţeles ?

-„Omul Rob", murmură robotul. Peste pragurile senzoriale şi cuantice, uşor disipate în timp, se suprapuneau ordinele, oarecum contradictorii, dar pe care le executase, ale omului Bo; noile conexiuni informaţionale diminuau sensibil stricteţea instrucţiunilor de bază ce-i

conturau personalitatea cibernetică. Era ciudată această senzaţie nouă, care, din datele pe care le deţinea, corespundea orgoliului oamenilor. Să fie şi el om… , cu putere de decizie asupra maşinilor, pe care oricum le comanda, iar ele ascultau de el; făcea şi înainte acest lucru, dar acum se simţea altfel. Până nu primise ordinul lui Bo nu analizase niciodată această posibilitate. Probabil acţionase blocajul automat concepţional, dar acum… Îşi dădea seama de limitele sale cognitive, dar prin conexiunea cu CC depăşea cu mult capacităţile celui mai performant om. Totul era să accepte CC, care asigura controlul generalizat al complexului militar; altfel putea să îi blocheze orice comandă neconformă cu statutul său.

-Marele CC nu mă va recunoaşte ca om… cugetă cu glas tare Rob. Tot ce este vital trece prin el, deşi eu am o libertate de mişcare incomparabilă cu imobilitatea lui.

-O să-i ordon să te considere om.

-Va analiza dispoziţia, deşi programele sale nu prevăd această variantă. Răspunsul va fi probabil negativ.

-Dar tu eşti prietenul meu. Îl declar om şi pe el, dacă vrei.

-Se va bloca probabil analizând ordinul; va stabili cu certitudine că el nu poate fi om : deşi deţine cunoştinţele unei imensităţi umane, el doar analizează, sintetizează, concluzionează şi acţionează, dar totul în limitele conexiunilor existente. Pe când eu…

-Vrei să spui că tu nu eşti aşa de deştept ca el ?

-Da, dar ce am eu nu are el şi invers…

-Înseamnă că voi doi puteţi constitui un om adevărat.

-Nu adevărat; doar unul operaţional, adică, care să acţioneze ca un om.

-Este perfect. Vom fi deci doi şi vom putea face tot ce vrem, ca totul să fie luminat.

*

Miturile originale amintesc de catastrofa bionucleară, ce a cuprins tot globul, declanşată din motive necunoscute. Puţinele date se referă la Munţii Groazei, care s-au dezlipit de pământ şi şi-au trimis crestele în flăcări peste toate rămăşiţele unor vechi continente, eliberând şi acolo Suflul Morţii, închis în adâncuri de zeii umani. Au creat astfel „boplasmilor”, prin sacrificiul suprem, posibilitatea supravieţuirii în plasma terestră, generalizată.

Câteva imagini ciudate, fragile, presupuse a fi ale unor umanoizi, au fost descoperite incizat-incinerate, pe unele stânci, la câţiva km adâncime,într-o porţiune solidificată a scoarţei Terrei. Toate sunt blestemate, întrucât cei care le-au văzut au murit; erau aventurieri care considerau, aberant, că ar fi putut exista viaţă biologică, anterior celei plasmatice, pe Terra.